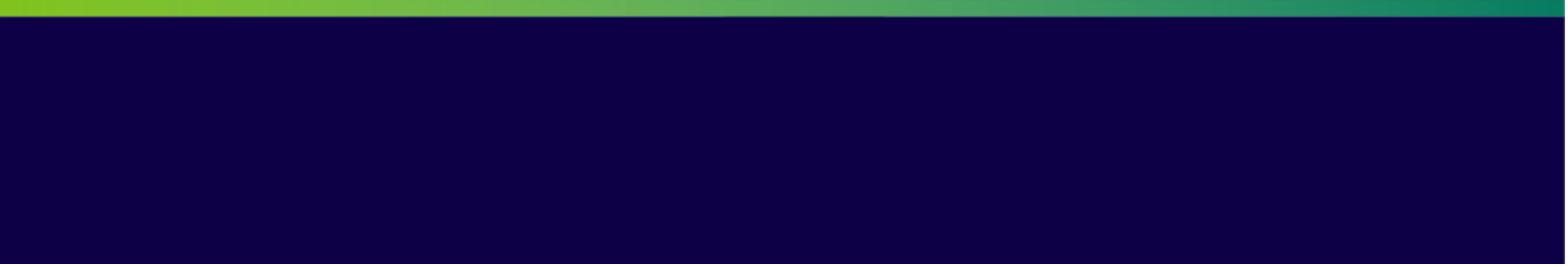

Rapportage toezicht en handhaving Milieu 2022

gemeente Stichtse Vecht

Maart 2023

1. Inleiding

Voor u ligt ODRU's jaarlijkse rapportage (programmatisch) milieu toezicht. Deze rapportage omvat de resultaten van 2022 op het gebied van de producten: programmatisch toezicht, energie en sloop/asbest. In 2019 begon ODRU met de implementatie van programmatisch toezicht. De aanleiding hiervoor was de landelijke beweging van output naar outcome sturing en rapporteren. Programmatisch toezicht wil zeggen dat we onze kennis over naleefgedrag als uitgangspunt nemen voor de manier en de momenten waarop wij toezicht houden en handhaven. Door op een systematische manier specifieke doelgroepen en hun naleefgedrag in kaart te brengen kunnen wij de meest effectieve handhavinginstrumenten toepassen.

Met deze 'Rapportage toezicht' informeren wij u over de bedrijvigheid en het naleefgedrag binnen de gemeente. We laten trends in het naleefpercentage¹ zien, we benoemen de specifieke aandachtsgebieden waarbinnen de meeste overtredingen vallen. Dit jaar voegen we een volgend product toe, te weten asbest/sloop.

2. Resultaten gedragsinterventies en brancheplannen 2022

In 2022 werkten we aan de implementatie van gedragsinterventies en de uitvoering van twee brancheplannen. De brancheplannen worden over een periode van vier jaar uitgevoerd.

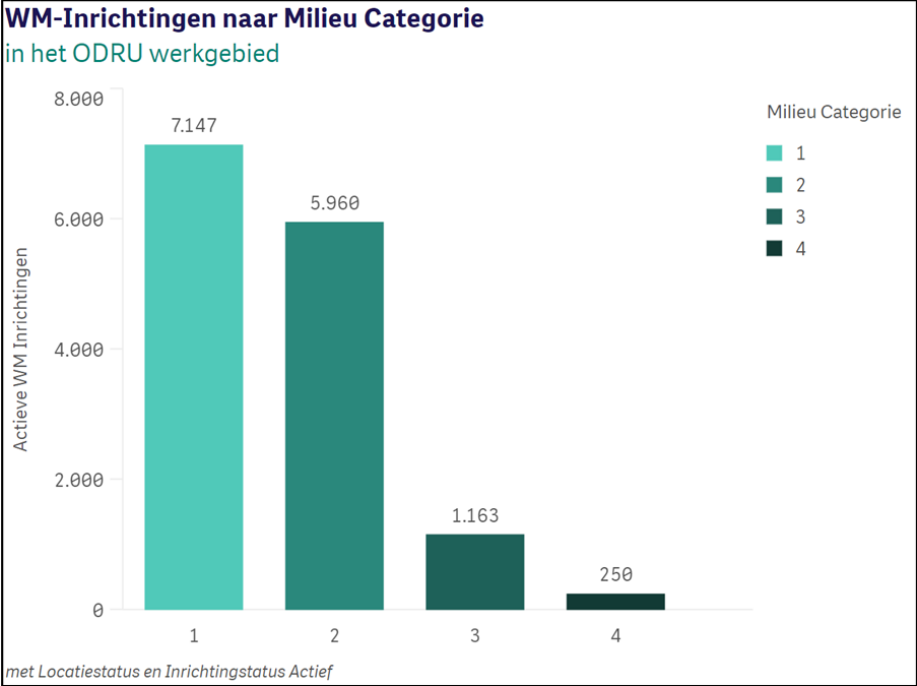
- Stookinstallaties
 - ◇ We participeerden in een landelijk project van OD.NL waar gedragsinterventies ter bevordering van naleving op regelgeving rondom stookinstallaties werd uitgewerkt. Hier werd gesproken met het SCIOS over hun rol in de keten met als resultaat dat zij de doelgroep 'scholen' gaan benaderen met een brief geschreven door de werkgroep over wat van het wordt verwacht m.b.t. stookinstallaties. Een informatieblad is opgesteld met een makkelijk te lezen stroomschema over wat een school moet doen om te voldoen aan wet- en regelgeving.
 - ◇ We werkten samen met de VRU om middels een nieuwsbrief alle ondernemers op bedrijfsterreinen te informeren over de mogelijke gevolgen op mens en milieu van het niet laten goedkeuren van stookinstallaties. In de toekomst zal een controle actie worden uitgevoerd bij deze bedrijven en hopen we een verschil te zien in naleving.
- Brancheplan veehouderijen
 - ◇ Er werd ingezet op een gedragsinterventie op het niet goed in werking hebben en inregelen van luchtwassers. Wij stelden een brochure op en ontwierpen een sticker voor de veehouder met daarin de onderhoudsvoorschriften voor het goed functioneren van de luchtwassers. Wij initieerden frequent administratief toezicht op luchtwassers in de regio. Door deze meerdere contactmomenten verwachten wij dat de naleving zal verbeteren.
 - ◇ Verder richtten we, in samenwerking met OD.nl, Rijkswaterstaat en de ODBN, het landelijk kennisplatform luchtwassers op, met als doel het komen tot een uniforme werkwijze in de uitvoering van ons toezicht en vergunningverlening. Inmiddels zijn 80 deelnemers aangesloten vanuit 24 omgevingsdiensten, 6 provincies en enkele gemeenten.
 - ◇ Bij de overige veehouderijen, in het bijzonder de pluimveehouderijen (i.v.m. vogelgriep), zetten we in op administratief toezicht. Voor de pluimveehouderijen hebben we documentatie opgevraagd en beoordeeld. Met een 100% positief respons mogen we spreken over succesvol toezicht. Voor de kleinere (melk)rundveehouderijen stelden we een checklist en informatiefolder op waarmee een ondernemer (soms) samen met de toezichthouder een zelfcheck uit kan voeren.
- Brancheplan Horeca
 - ◇ Er werd gewerkt aan het in beeld brengen van vetafscheiders bij restaurants waar nog geen vetafscheider geregistreerd stond. Dit project is in drie gemeenten uitgevoerd en heeft bij 65% van de gecontroleerde inrichtingen tot nieuwe registraties van vetafscheiders geleid. Komend jaar zal dit verder uitgezet worden bij andere gemeenten om zo mogelijke problemen op de gemeentelijke riolen voor te zijn.
 - ◇ Verder zijn hotels, waar branche breed naleving onvoldoende was, gecontroleerd. We constateerden dat het slechte naleven vooral lag in de onbekendheid met het onderwerp energiebesparing. Dit wordt in 2023 opgepakt in het project energiebesparing.

Deze rapportage blijven we door ontwikkelen zodat het steeds meer inzicht geeft in de resultaten van al ons milieu-toezichtproducten. Uw feedback helpt ons hierbij.

1. Naleefpercentage: het percentage waar bij een eerste controle geen overtreding wordt geconstateerd.

3. Algemeen Beeld ODRU ²

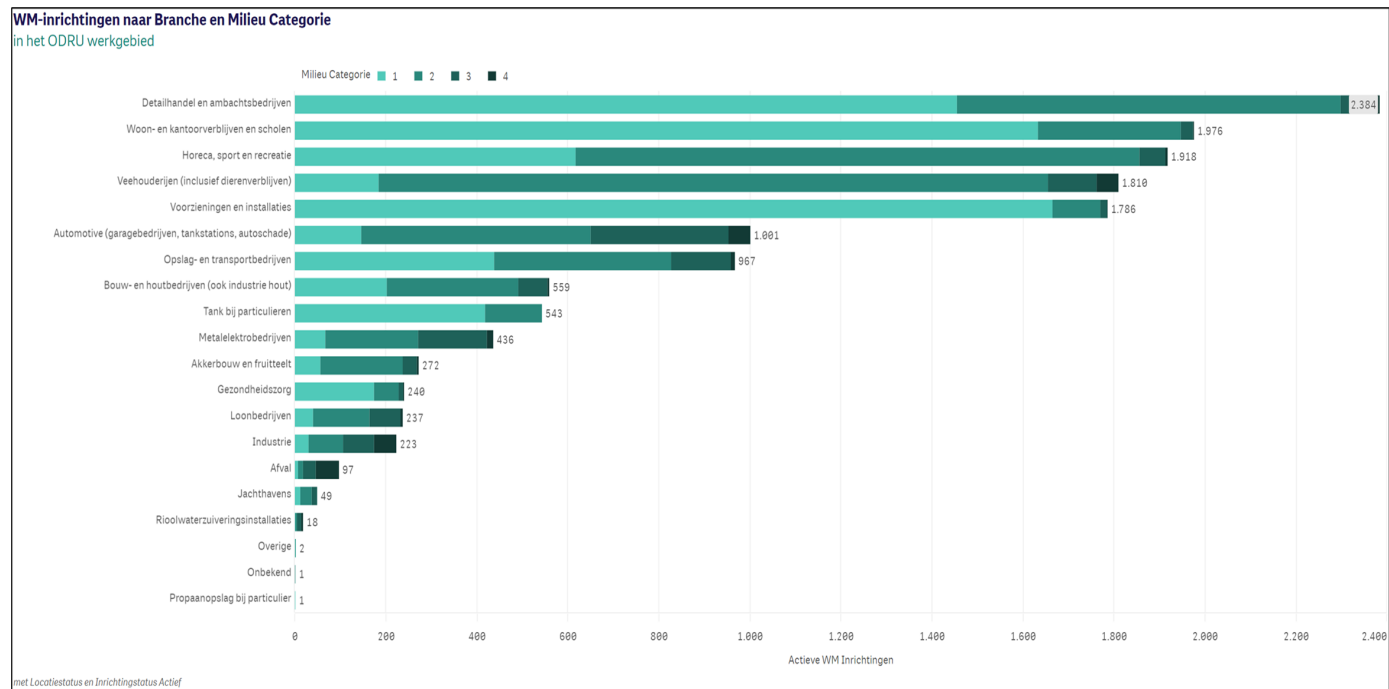
In het ODRU werkgebied bevinden zich zo'n 15.000 inrichtingen die onder milieu wet -en regelgeving vallen, verdeelt over vier milieucategorieën. Daarnaast zijn er nog ongeveer 4.000 bedrijven die nu niet actief zijn of onder de Wm vallen.

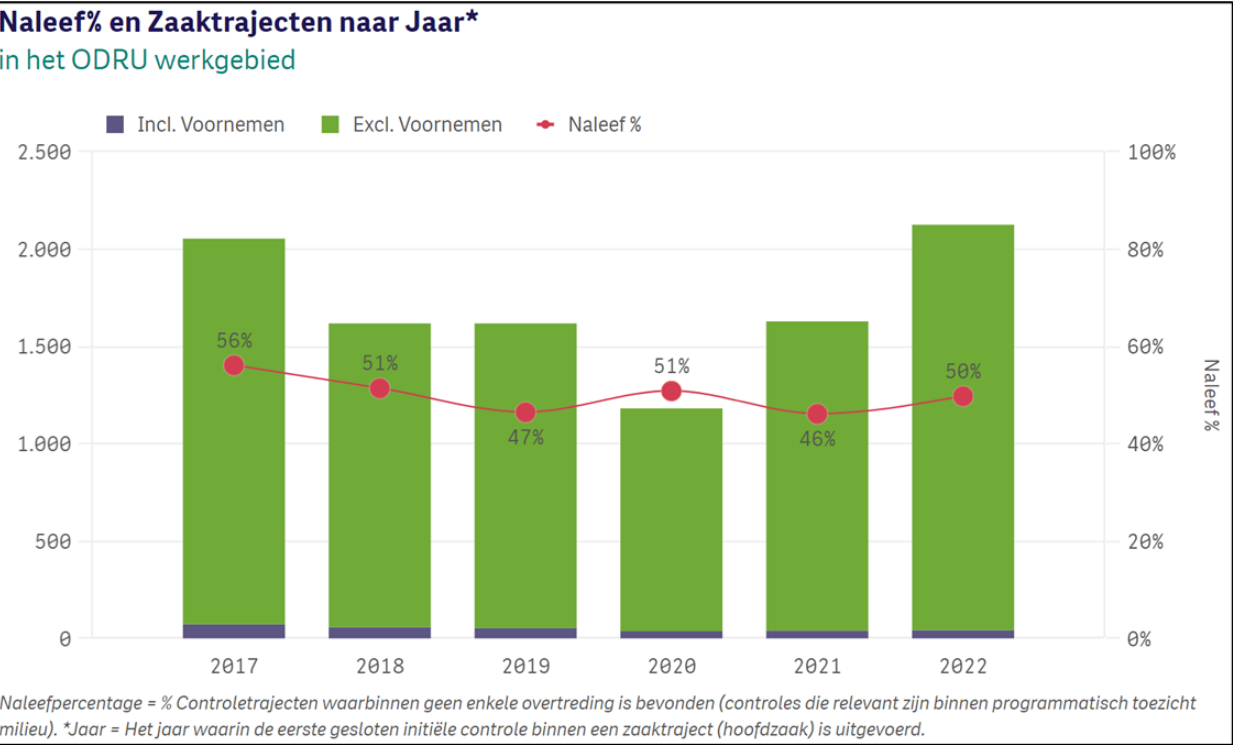
De onderstaande tabel laat de verdeling zien binnen de milieucategorieën.

Milieu Categorie	IPPC	Type A	Type B	Type B OBM	Type C	Totalen
Totalen	38	5.518	8.767	301	226	14.850
1	-	4.628	2.509	2	2	7.141
2	-	659	5.059	149	39	5.906
3	-	8	960	93	101	1.162
4	38	-	67	57	84	246

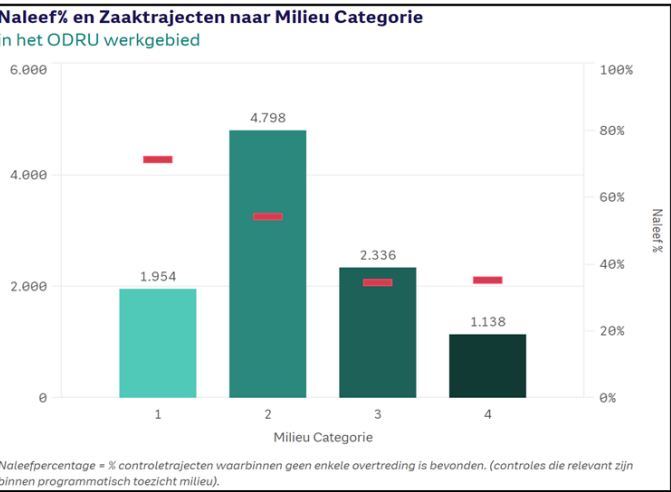
Deze ca. 15.000 inrichtingen zijn als volgt verdeeld over diverse branches.

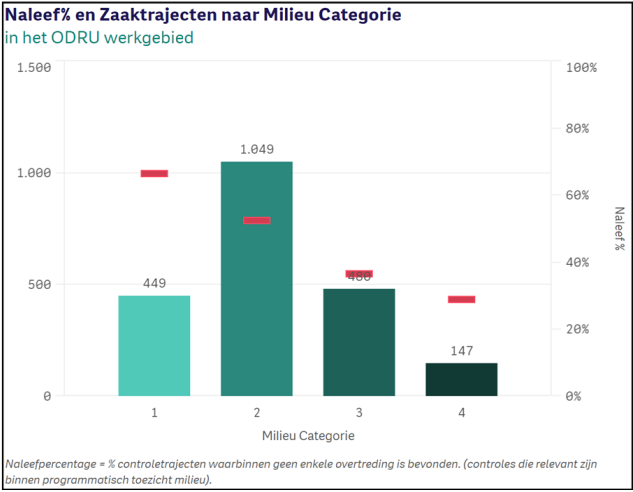
In de onderstaande grafiek staat de naleving weergegeven van de controles uitgevoerd onder programmatisch toezicht (2016-2022); de reguliere controles die worden geprogrammeerd vanuit het bedrijvenbestand en geprioriteerd met de kennis en informatie die beschikbaar is.

Per milieucategorie is de naleving (2016-2022) als volgt:

Per milieucategorie is de naleving (2022) als volgt:

Het horizontale streepje weergeeft het nalevingspercentage, af te lezen op de rechter as. Een lichte daling in dit percentage is zichtbaar. Dat de controles effectief zijn, blijkt uit de volgende tabel. In 2022 werd ten tijde van de hercontrole de volgende naleving bereikt. Ook is zichtbaar dat er een verdubbeling van voornemens last onder dwangsom heeft plaats gevonden. Waarschijnlijk het effect van het uniformer inzetten van de inschaling volgens de landelijke handhavingsstrategie. Sinds medio 2022 gebruiken alle toezichthouders hiervoor dezelfde, door ODRU ontwikkelde, app.

Jaar	Voornemen VNLOD		Naleving ten tijde van de hercontrole
	LOD (n)		
2016	94	6%	94%
2017	72	4%	96%
2018	58	4%	96%
2019	54	3%	97%
2020	34	3%	97%
2021	21	1%	99%
2022	45	2%	98%

4. Blik op de toekomst

In 2023 wordt verder gewerkt aan de implementatie van (gedrags)interventies.

- Zo participeren we verder in de uitvoering van een landelijk project van OD.NL om een gedragsinterventie in te zetten ter bevordering van naleving op regelgeving rondom stookinstallaties. Dit project wordt in 2023 uitgevoerd met de volgende interventies:
 - ⇒ Brief met informatie over de SCIOS-keuring en een stappenplan, inclusief advies om SCIOS-keuring in onderhoudscontract op te nemen. Speelt in op: niet weten wat SCIOS-keuring is, misverstand dat SCIOS-keuring en periodiek onderhoud hetzelfde zijn, en op niet weten hoe te voldoen.
 - ⇒ Automatische reminder voorafgaand aan verlooptdatum SCIOS-keuring. Speelt in op: gebrek aan aandacht voor SCIOS-keuring specifiek en onderhoud in het algemeen. Timing zit dicht op te ondernemen actie.
 - ⇒ Stickers op de ketel krijgen een onderscheidend ontwerp dat de aandacht trekt. Speelt in op: gebrek aan aandacht voor SCIOS-keuring, en misverstand dat SCIOS-keuring en periodiek onderhoud hetzelfde zijn.
 - ⇒ Systeemtoezicht: inspecteurs nemen vragen over borging SCIOS-keuring op in checklist. Speelt in op: gebrek aan aandacht voor SCIOS-keuring
 - ⇒ We verwachten in de regio's waar we de brieven en reminders uitsturen een groter aantal nieuwe keuringen te zien.

De informerende brief en de reminders worden gefaseerd uitgestuurd, zodat de effecten kunnen worden gemonitord door resultaten van verschillende regio's met elkaar te vergelijken. (De ODRU start in juni 2023)

- Vanuit het brancheplan veehouderijen wordt:
 - ⇒ Ingezet op het niet goed in werking hebben en inregelen van luchtwassers. De overtredingen hebben betrekking op de werking en/of het onderhoud van de luchtwasser. De voornaamste reden lijkt het onvoldoende aandacht hebben voor / prioriteit geven aan de luchtwasser door de varkenshouder. Er zijn een flyer en een sticker ontwikkeld die worden achtergelaten bij de ondernemer. Op deze manier vergroten wij de bewustwording. Ook zetten wij digitale middelen in om frequenter een controle uit te voeren op de verplichte metingen die de ondernemer uitvoert op de luchtwasser.
 - ⇒ Om het bereik van toezicht op de kleinere rundveehouderijen te vergroten zetten we in op administratief toezicht middels toezending van een checklist en informerende folder, opgesteld in 2022.
 - ⇒ Verder richten we ons op de mestopslagen bij geitenhouderijen met als doel een beter zicht te verkrijgen op het voldoen aan de geldende milieuvoorschriften (omvang, lek-dichtheid, vergunningplicht). Deze behoeven extra aandacht door de grote hoeveelheid mestopslag op uiteenlopende momenten van het jaar, wat het reguliere toezicht doorgaans bemoeilijkt.
- Ook op energie besparing volgen er in 2023 interventies. Onder andere als gevolg van de volgende ontwikkelingen in wet- en regelgeving:
 - ⇒ De energiebesparingsplicht wordt uitgebreid met vergunningplichtige- en ETS³-bedrijven;
 - ⇒ De uitzondering van de energiebesparingsplicht bij deelname aan het CO₂-vereveningssysteem vervalt (glastuinbouwsector);
 - ⇒ De verplichting om rendabele energiebesparingsmaatregelen te nemen wordt uitgebreid met maatregelen voor duurzame energie en CO₂-reductie;
 - ⇒ Doelmatig beheer- en onderhoudsmaatregelen worden verplicht;
 - ⇒ De registratie van CO₂-uitstoot van zakelijk verkeer én woon-werkverkeer wordt verplicht. Voor zeer grootverbruikers gaat een onderzoeksplicht gelden;
 - ⇒ Er wordt een nieuwe erkende maatregelenlijst gepubliceerd. Vanaf juli 2023 moeten bedrijven aan de hand van de nieuwe maatregelen een nieuwe melding op basis van de informatieplicht energiebesparing indienen.

3. ETS = Emission Trade System, het handelssysteem in Europa voor de CO₂ uitstoot van de industrie.

- Vanuit het brancheplan Horeca wordt verdere invulling gegeven aan het controleren van voorheen onbekende vetafscidders bij restaurants met actieve voedselbereiding. Dit wordt in samenwerking met het project lozingen en de rioolbeheerders van de gemeenten opgepakt. Daarnaast wordt gekeken naar informatieverbetering omtrent het naleven van geluidwetgeving bij overlastplekken en worden met de gemeenten afspraken over het delen van KIF⁴-meldingen opnieuw beoordeeld.
- In 2023 zal worden gewerkt aan het opstellen van brancheplannen voor automotive en de afval branche. De gegevens die we tot onze beschikking hebben (m.b.t. activiteiten en naleving) samen met de input van toezichthouders vormen de basis om gerichte interventies te definiëren waarin specifiek aandacht wordt gegeven aan dat wat nodig is.

5. Resultaten gemeente Stichtse Vecht

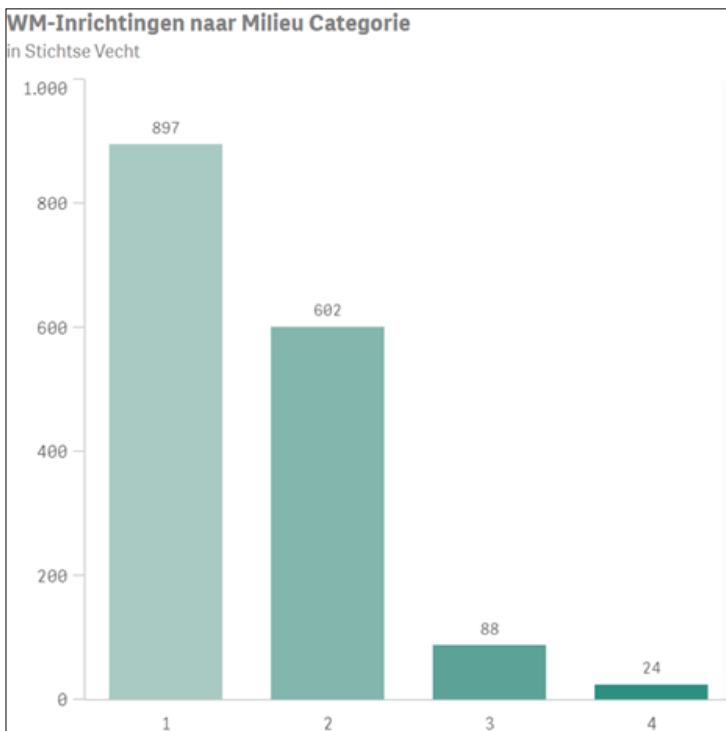
Wij zijn de ogen en oren van uw gemeente en onze zichtbaarheid werkt preventief.

- Een naleefpercentage van 68% bij de initiële controles. ODRU-breed is dit 50%;
- Bij 1% van de toezichttrajecten is een voornemen last onder dwangsom opgesteld;
- Ná de hercontrole is 99% van de overtredingen ongedaan gemaakt;
- Het naleefpercentage bij bedrijven die vallen binnen de milieucategorie 3 en 4 is resp. 47% en 45%. ODRU breed is dit resp. 38% en 28%;
- Er zijn 270 controles onder programmatisch toezicht uitgevoerd én afgerond. ODRU breed waren dit er 2.457.

Hierna zoomen we in op het naleefpercentage binnen specifieke branches (zie pagina 7). Met deze informatie is het onder meer mogelijk om onderbouwde keuze te maken over waar het beschikbare budget wordt ingezet.

5.1 Situatieschets Stichtse Vecht

Er zijn in de gemeente⁵ Stichtse Vecht 237 inrichtingen in de milieucategorie 1 t/m 4⁶ bekend (exclusief de drie bedrijven die onder het Provinciaal bevoegd gezag vallen dan wel een BRZO⁷ inrichting zijn). Het onderstaande diagram schetst de onderverdeling van het aantal inrichtingen per milieucategorie en gevolgd door een illustratie van de verdeling per branche.

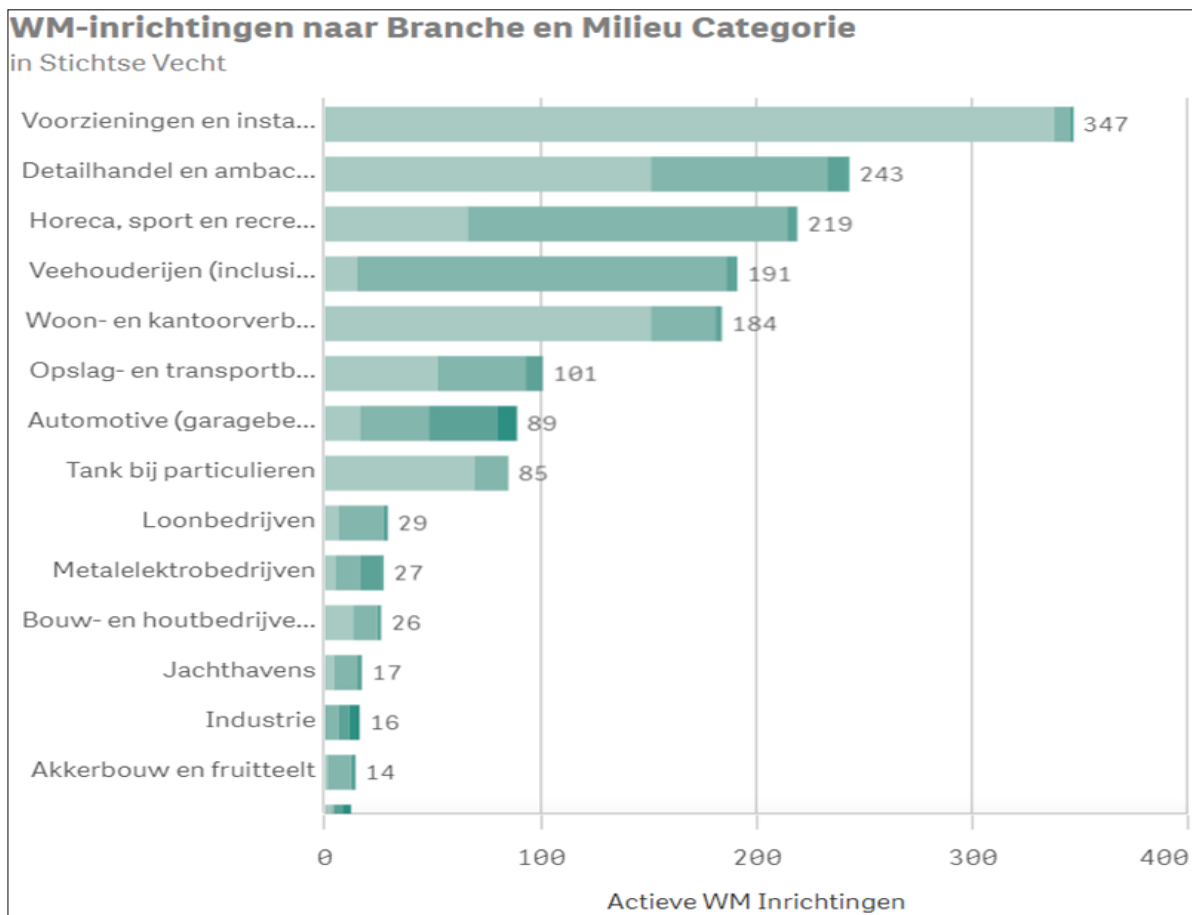

4. Kennisgeving Incidentele Festiviteiten.

5. Peildatum 8-03-2023

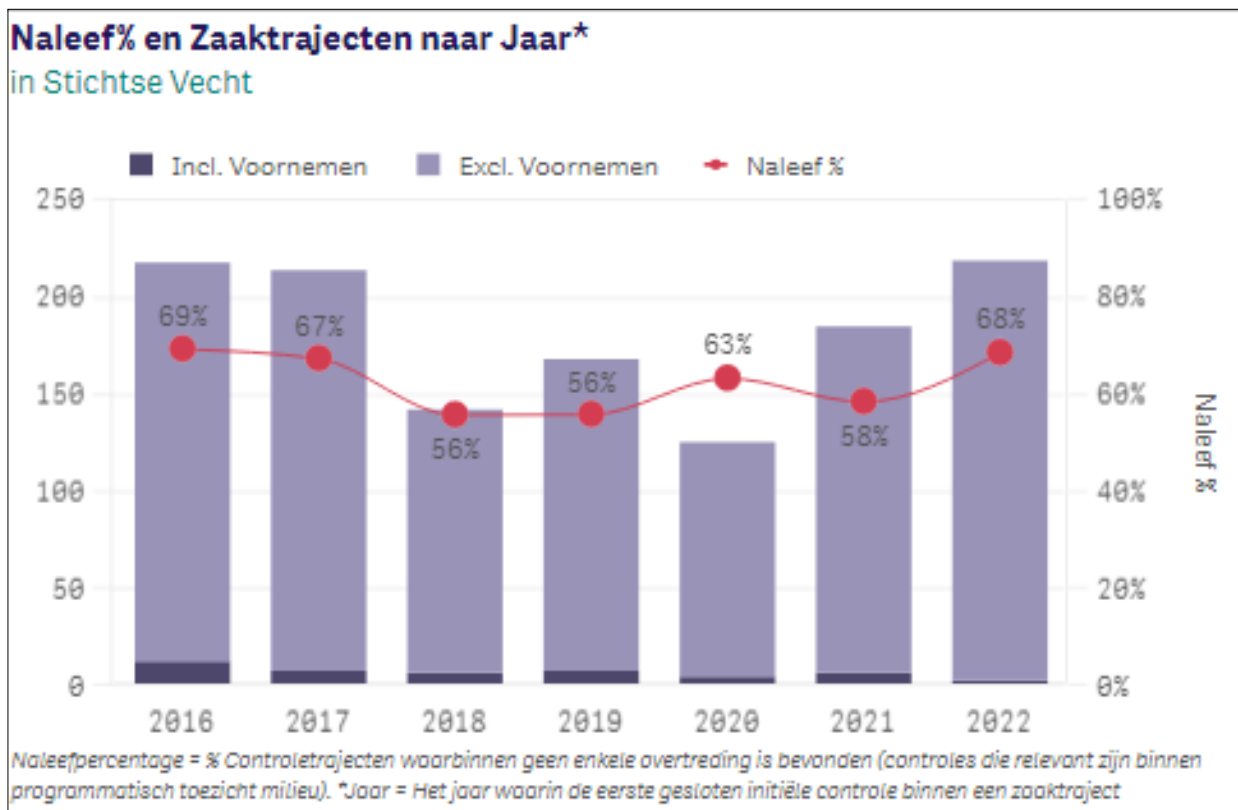
6. Hoe lager de milieucategorie hoe lager de kans op effecten voor mens en milieu bij overtredingen.

7. Inrichtingen die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO) uit 2015 en worden gecontroleerd door een BRZO- Omgevingsdienst. Voor de provincie Utrecht is dit de OD NZKG. In de gemeente Stichtse Vecht is voornamelijk één BRZO-inrichting aanwezig.

5.2 Naleefpercentage in de gemeente Stichtse Vecht

Het naleefpercentage tussen 2016 en 2022 fluctueert. In de grafiek hieronder wordt het naleefpercentage (van de categorie 1-4 inrichtingen) weergegeven als de rode lijn. Ook laat de grafiek het aantal voornemen tot last onder dwangsom⁸ dat is opgesteld (donkere balkje) zien. In 2022 heeft 99% van de inrichtingen heeft ten tijde van de hercontrole de overtredingen ongedaan gemaakt .

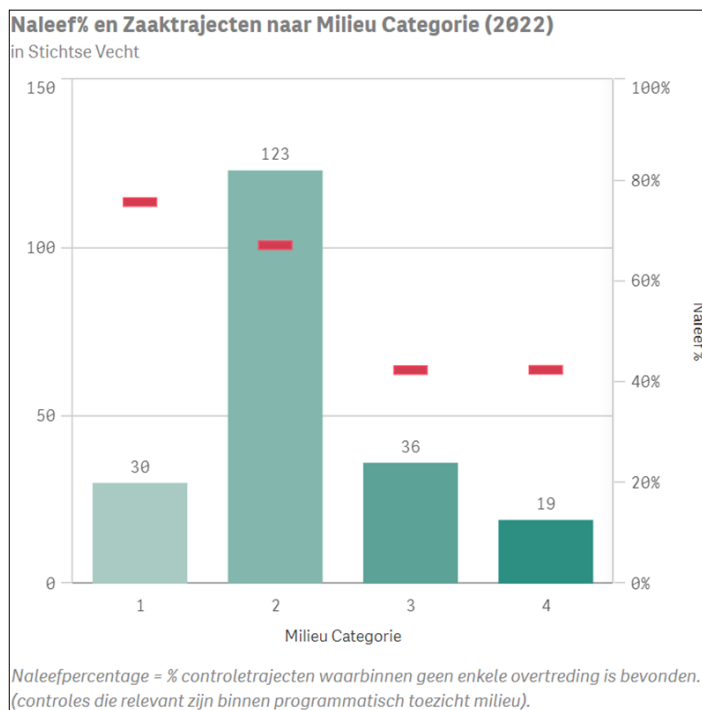

8. Een voornemen last onder dwangsom wordt opgelegd wanneer de inrichting bij de hercontrole niet alle overtredingen ongedaan heeft gemaakt.

5.3 Naleefpercentage per milieucategorie

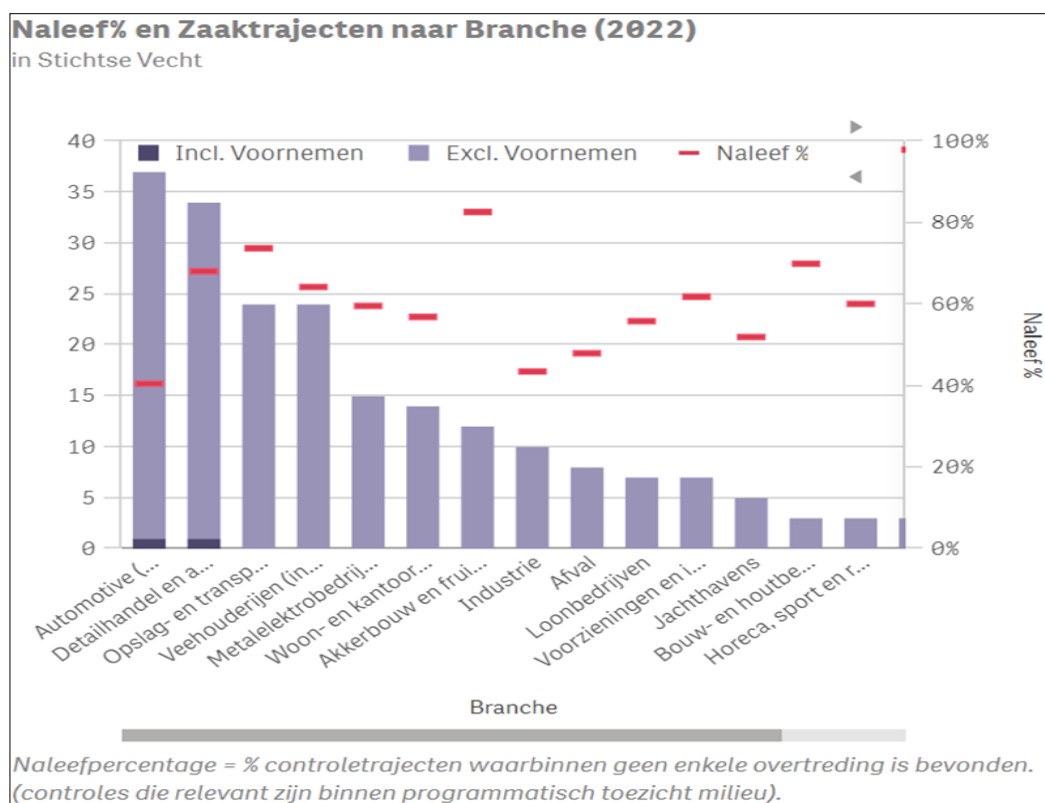
Onderstaande figuur laat het naleefpercentage in 2022 zien, verdeeld over de milieucategorieën 1 t/m 4. De balken laten het aantal initiële controles zien. Het streepje geeft het naleefpercentage weer. De tabel laat de cijfermatige weergave zien. Na de hercontrole is het naleefpercentage 100%. Let wel, een categorie indeling kan wijzigen na aanleiding van een controlebezoek. Een categorie 3 bedrijf kan na heroverweging of verandering van activiteiten lager of hoger worden ingeschaald. Er is 5 keer geconstateerd dat de milieurelevante activiteiten zijn gestopt.

	Hoofdzaken (n)	Naleef% bij IC	Naleef% bij HC
0	51	nvt	nvt
1	30	83%	100%
2	192	73%	99%
3	36	47%	100%
4	19	47%	100%

5.4 Naleefpercentage per branche

In onderstaand diagram is het naleefpercentage per branche⁹ (in 2022) inzichtelijk gemaakt. De lichte staaf geeft het aantal controlezaken aan. Het rode streepje is het naleefpercentage bij de eerste controle.

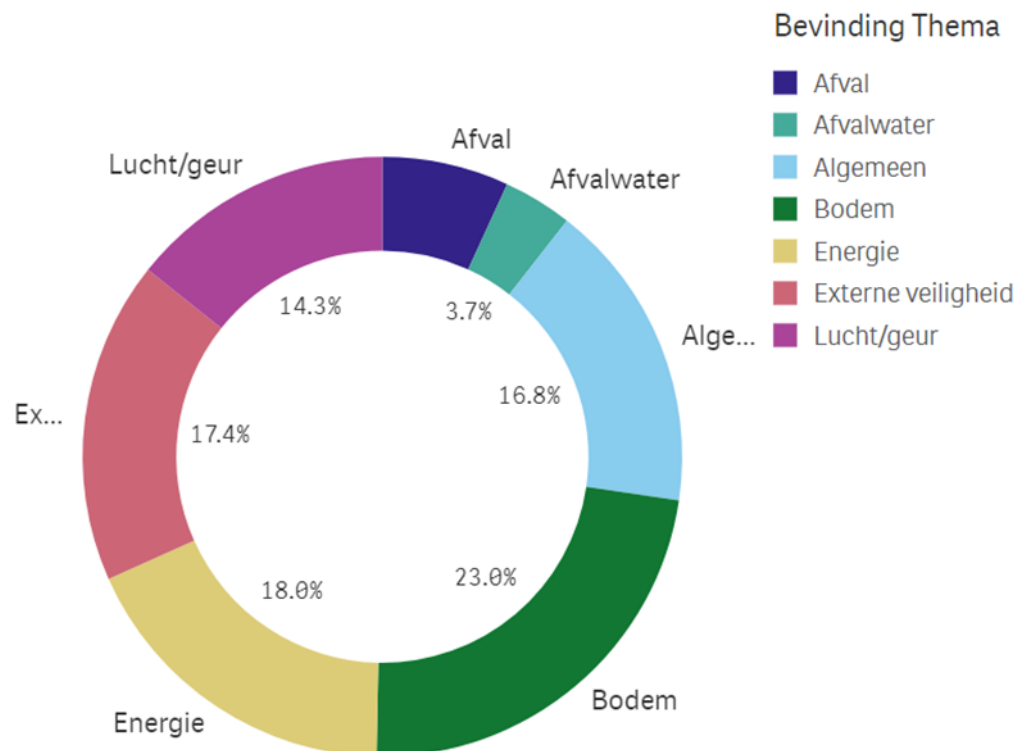
9. Het aantal branches verschilt van de figuur op pagina 2 omdat niet bij elke branche in 2022 een controle heeft plaatsgevonden.

5.5 Overtredingen per thema

In 2022 zijn er 161 overtredingen geconstateerd. De meeste overtredingen in 2022 vallen binnen de thema's bodem, energie, externe veiligheid, algemene overtredingen en lucht- en geurhinder.

Overtreding naar Thema (2022)

in Stichtse Vecht

- Met betrekking tot 'bodem' gaat het vooral om het ontbreken of verlopen van keuringen met betrekking tot bodembeschermende¹⁰ voorzieningen.
- Bij 'Energie' betreffen de overtredingen vaak het niet hebben voldaan aan de meldingsplicht of het nog moeten uitvoeren van energiebesparende maatregelen.
- Bij 'Externe veiligheid' betreffen de overtredingen vaak onjuiste opslag of het ontbreken van keuringen van stookinstallaties het onveilig opslaan van gasflessen of niet goedgekeurde gas- en brandstoftoevoerleidingen¹¹.
- Algemene overtredingen betreffen veelal het niet indienen van een melding (op basis van het activiteitenbesluit), een vergunning die niet actueel is en het ontbreken van certificaten of energiegegevens.
- Bij lucht/geur gaat het vooral om overtredingen m.b.t. lekdichtheid bij koelinstallaties.

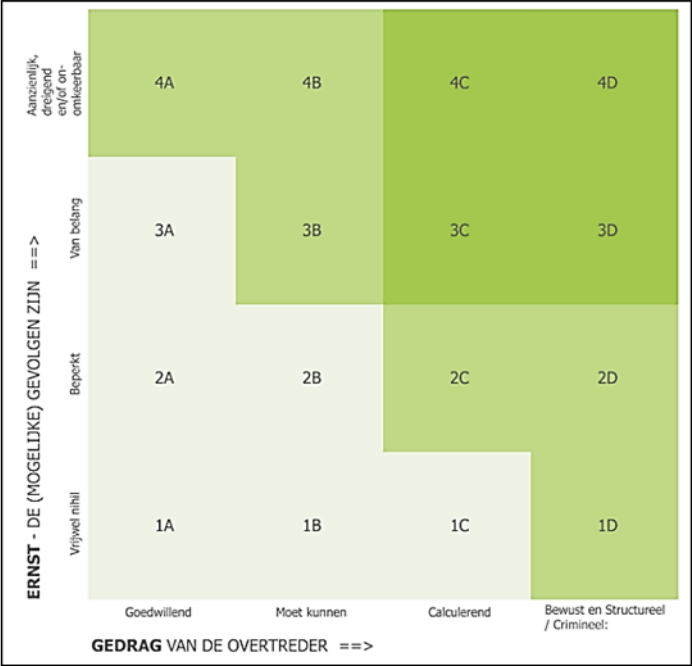
10. Bv. bij een autotankplaats: geen (goedgekeurde) vloestofdichte vloer, waardoor gemorste benzine de bodem in kan.

11. Kan tot brand- en/of ontploffingsgevaar leiden.

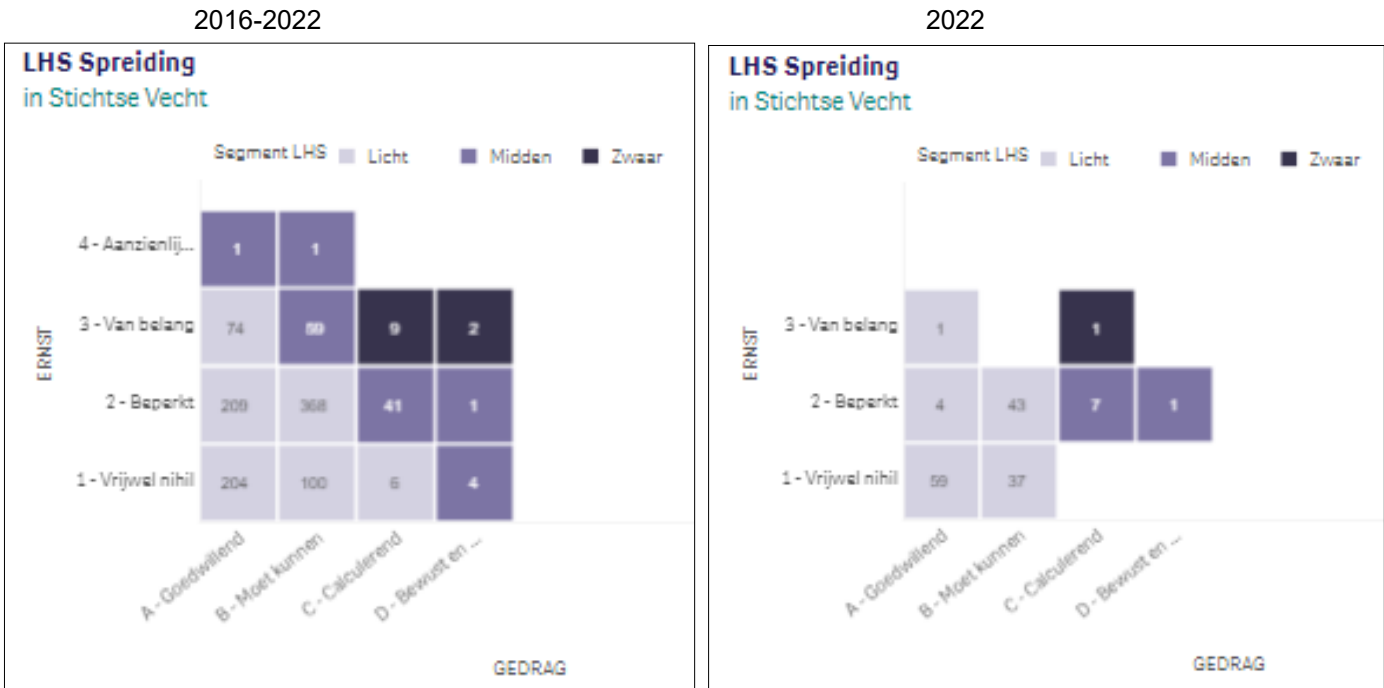
5.6 Scores volgens de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS)

De figuren hieronder geven de LHS-score¹² van de inrichtingen binnen de gemeente Stichtse Vecht weer, voor zowel 2016-2022 als het jaar 2022.

Het figuur hieronder geeft de scoremogelijkheden weer met de variabelen: gedrag versus de ernst van de geconstateerde overtreding. Overtredingen binnen het lichtgroene gebied worden voorgelegd aan de BOA-coördinator van de ODRU. Overtredingen in het donkergroen gekleurde gebied worden aan het OM voor strafrechtelijke vervolging voorgelegd. Tegen alle overtredingen wordt in ieder geval bestuursrechtelijk opgetreden (van een waarschuwing tot een dwangsom).

De rechter matrix laat zien dat er (in 2022) tegen 9 zaken mogelijk strafrechtelijk is opgetreden.

12. De matrix geeft de mogelijke score van de overtredingen weer. De X-as geeft het gedrag van de ondernemer aan: A (goedwillend), B (moet kunnen), C (calculerend), D (crimineel). De getallen op de y-as, 1 t/m 4 geven het effect op de leefomgeving aan (vrijwel nihil, beperkt, van belang, aanzienlijk / onomkeerbaar).

5.7 Inventarisaties

Het project inventarisaties is een doorlopende taak en onderdeel van het programmatisch toezicht. Het project staat open voor verschillende soorten invullingen wat betreft het uitvoeren van gebiedscontroles. Zo zijn in 2022 controles uitgevoerd bij een aantal locaties die voortkwamen uit het project ketentoezicht. Daarnaast zijn administratieve controles uitgevoerd op basis van KvK inschrijvingen uit 2021 en zijn fysieke controles uitgevoerd bij een select aantal locaties die vanuit toetsing naar voren kwamen als wellicht milieurelevant.

In 2023 wordt andere invulling gegeven aan het uitvoeren van gebiedsinventarisaties. Er worden twee weken gereserveerd waarin een aantal toezichthouders intensief inventarisatiecontroles gaan uitvoeren. De eerste week zal zich focussen op de KvK mutaties uit 2022, de tweede week op de KvK mutaties uit 2023. Hierbij zal gefocust worden op inrichtingen die na een administratieve toets milieurelevante activiteiten uitvoeren en nog niet bekend zijn in het zaaksysteem. Hierdoor worden binnen een korte tijd veel onbekende inrichtingen gecontroleerd op de milieuwetgeving en kunnen mogelijke overtredingen snel opgepakt worden.

5.8 Energiebesparing in Stichtse Vecht

Door slimmer gebruik te maken van data en meer toezichthouders in te zetten, heeft de ODRU 20 energie-onzuinige situaties ontdekt in Stichtse Vecht.

Energiebesparende maatregelen zijn sinds 2022 onderdeel van alle reguliere milieucontroles bij bedrijven. De ODRU ontwikkelde hier in het afgelopen jaar een standaard methode voor. Bij midden- en grootverbruikers wordt toezicht gehouden op de toepassing van energiebesparende maatregelen op het gebied van ventilatie, verwarming en verlichting. Kleinverbruikers krijgen informatie over energiebesparing en subsidies.

Specialistisch energietoezicht

De ODRU heeft in 2022 toezichthouders ingezet op specialistische taken op het gebied van energie. Ook is een externe toezichthouder aangetrokken. Hierdoor konden in 2022 ODRU breed 189 bedrijven worden bezocht voor energiecontroles. Naast deze fysieke controles werd ODRU breed onderzoek gedaan naar een groep van ongeveer 1.500 bedrijven die mogelijk in overtreding is van de informatieplicht energiebesparing.

Resultaat van energiecontroles

Door gebruik te maken van verschillende informatiebronnen kon de ODRU heel gericht de energiecontroles inplanen. In totaal werden hierdoor in Stichtse Vecht 20 situaties ontdekt waar energiebesparende maatregelen nodig zijn. Deze bedrijven moeten de besparingen binnen een afgesproken termijn alsnog doorvoeren. Daarnaast hebben in Stichtse Vecht 15 bedrijven zelf een melding gedaan op grond van de informatieplicht energiebesparing. Dit geeft informatie die onder andere gebruikt kan worden bij de selectie voor energiecontroles.

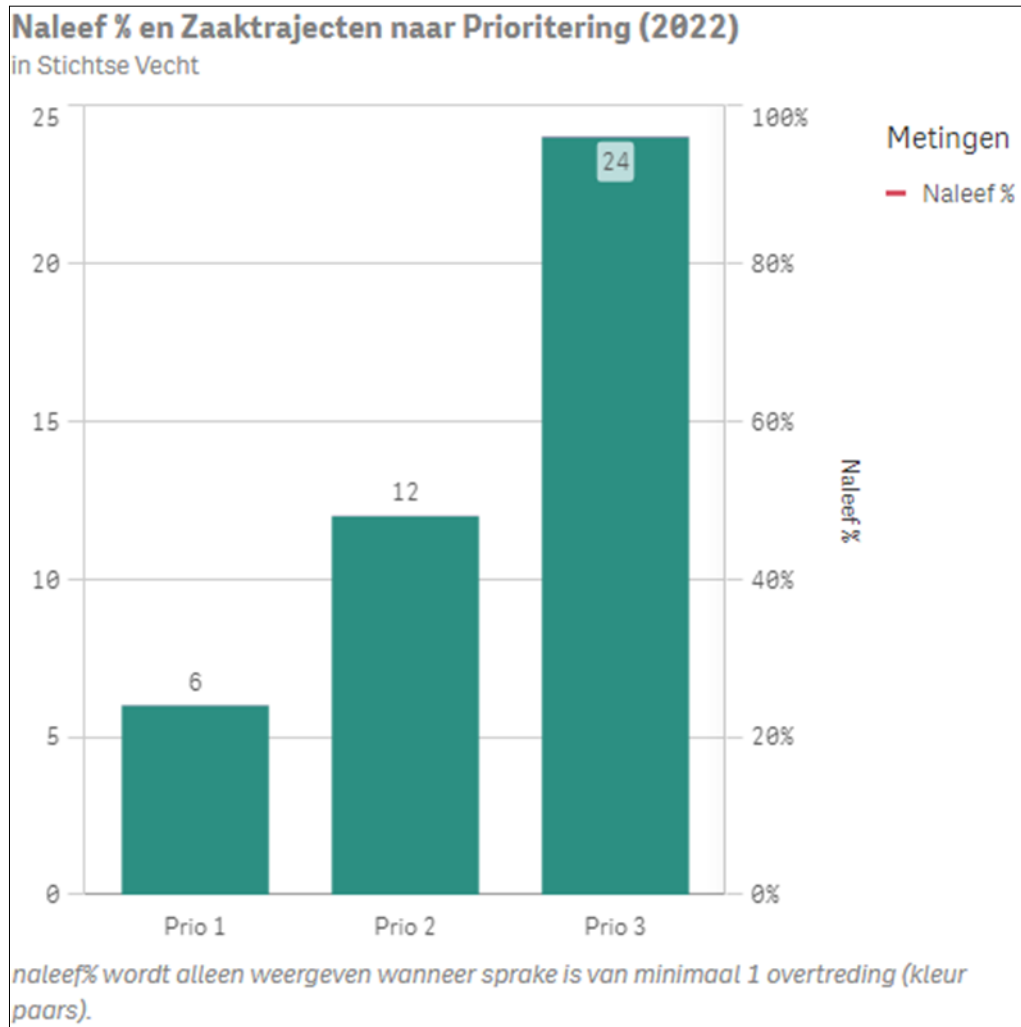
Samenwerking ODRU en RUD

De komende tijd gaan de ODRU en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) versneld samenwerken op het gebied van toezicht en handhaving en energiebesparing. Hiervoor is een voorstel aangenomen om de specialistische controle op energiebesparing vanaf 2023 steeds verder te uniformeren.

14. LET OP: Indicatieve besparingspotentieel is voor de Gemeente Stichtse Vecht 112 ton CO₂ per controle. ODRU breed is het gemiddelde 53 ton CO₂ per controle. Deze berekeningen zijn indicatief en kunnen snel vertekenen afhankelijk van de bedrijven die bezocht zijn.

15. Een Nederlands huishouden (2,2 personen) stoot gemiddeld 4 ton CO₂ per jaar uit aan energie (Milieu Centraal, 2021).

5.9 Toezicht sloop/asbest

De figuur hierboven weergeeft het uitgevoerde toezicht. Dit kan toezicht op locatie zijn of een administratieve controle. Afgelopen jaar zijn meer saneringen uitgevoerd dan gecontroleerd. Op basis van prioritering komen niet alle saneringen in aanmerking voor controle.